

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΟΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Α. ΠΙΕΡΡΗΣ

ΚΥΚΛΟΣ ΚΒ'

ΣΕΙΡΑ Β'

ΕΚΔΗΛΩΣΗ 6^η

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ – ΠΕΡΙΛΗΨΗ – ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

«Έλληνας: άνθρωπος επιρρεπής στην κλεψιά, τον δόλο και την απάτη και που αρέσκεται να εντάσσει αυτά τα χαρακτηριστικά στο λεγόμενο δαιμόνιο της φυλής».

Λεξικό Larousse de XXe siècle, έκδοση των αρχών του 20^{ου} αιώνα

Όπως σε κάθε αποτυχημένη χώρα, κυκλοφορεί στην Ελλάδα μία συνομωσιολογία ότι για τα πρόσφατα δεινά της χώρας ευθύνη είχαν μεγάλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του εξωτερικού και ιδιαίτερα Αμερικανικά. Συνδυάζεται έτσι η ιδεοληψία του «Ξένου Παράγοντα» με τη φαντασίωση των «Κερδοσκοπικών Τραπεζών», δόγματα που κανονικά ανθούν σε γραφικούς περιθωριακούς εθνικισμούς (κατεστημένους και κατεστημένους μη-κατεστημένους), αλλά στην Ελλάδα, δεδομένης της αδίστακτης θρασύτητας του Συστήματος της Φαυλοκρατίας, αποτελούν την ραχοκοκαλιά του κύριου «ιδεολογικού» ρεύματος του κράτους και του παρακράτους του, καλλιεργούνται δε συστηματικά και από Μέσα Μαζικής Προπαγάνδας, κυρίως τους κύριους στυλοβάτες του Συστήματος. Νομίζουν ακόμη οι δυστυχείς ότι τους προσέχει κανείς στην κοινωνία, και ότι μπορούν να εξακολουθούν να την διαβουκολούν.

Και έως εδώ, τα συνηθισμένα του ΝεοΕλληνικού νεκρώματος. Αλλά ιδού ότι η πολιτική ηγεσία αναλαμβάνει πλέον ρητά η ίδια να επενδύσει σε αυτά τα ουτιδινά τερτίπια δημαγωγικής πονηράδας που αμαυρώνουν την πατρίδα μας.

Ο Πρωθυπουργός της Ελλάδας ωμίλησε στο CNN για την ευθύνη Αμερικανικών επενδυτικών Τραπεζών στη δημιουργία της de facto χρεωκοπίας της χώρας και για την αναζήτηση πιθανών δικαστικών ενεργειών ως προς το θέμα αυτό μετά την περάτωση της έρευνας που θα γίνει. Υποτίθεται, λέει η παιδαριώδης μυθολογία, ότι διασπείρουν ψευδείς πληροφορίες για την κατάσταση της Ελληνικής οικονομίας! Μα η αλήθεια είναι ότι η Ελληνική οικονομία πέφτει στην άβυσσο επειδή το Νεοελληνικό κράτος έχει χρεωκοπήσει από κάθε άποψη.

Διακηρύσσουμε όλος ο Κόσμος να μάθει ότι εμείς οι Έλληνες Δημιουργοί ντρεπόμαστε βαθιά για το αίσχος ενός Φαύλου Συστήματος που προσπαθεί με κάθε τρόπο να αποσείσει τις βαρύτερες και αποκλειστικές ευθύνες του για την κατάντια της Ελλάδας. Ο Πρωθυπουργός με τις δηλώσεις του αυτές εκφράζει δυστυχώς τη

Φαυλοκρατία, τα Παράσιτα της κοινωνίας, και όχι την Ελληνική Κοινωνία, όχι εμάς τους δημιουργούς. Αυτούς που έχουν να χάσουν από την επερχόμενη κάθαρση και όχι από την κοινωνία των δημιουργών που θα κερδίσει και θα μεγαλουργήσει. Δεν θα χρεωνόμαστε άλλο η κοινωνία την κουλτούρα της πονηρίας του ΝεοΕλληνικού Συστήματος της Φαυλοκρατίας. Θα σβύσουμε από τις Δέλτους της Ιστορίας τα λήμματα με τα οποία το Φαυλοκρατικό Σύστημα μπουτζούρωσε και ελύμανε την μνήμη ενός μεγάλου λαού. Περιγραφουν αυτούς, όχι εμάς. Τέλειωσε.

**ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗΝ ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΠΙΣΚΕΨΗ
ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ**

Ο Μωάμεθ ο Β΄, ο Πορθητής, επισκέφθηκε την Αθήνα, τρία χρόνια μετά την Άλωση, για να δει την Ακρόπολη:

«κατείχε γὰρ αὐτὸν ἔρως σφοδρὸς τῆς τε πόλεως ταύτης καὶ τῶν ἐν αὐτῇ θεαμάτων, ὅτι ἤκουσε πολλὰ καὶ καλὰ περὶ τε τῆς σοφίας καὶ φρονήσεως τῶν ἐνταῦθα προγεγονότων ἀνδρῶν... καὶ ἐπεθύμει ἰδεῖν τε καὶ ἰστορῆσαι τὴν τε πόλιν καὶ τὰς ἄλλας ταύτης οἰκοδομὰς καὶ δὴ καὶ τὴν ἀκρόπολιν... καὶ εἶδε καὶ ἐθαύμασε καὶ ἐπήνεσε, καὶ μάλιστα γε δὴ τὴν ἀκρόπολιν ἀναβὰς ἐς αὐτήν, ἀπὸ τε τῶν ἐρειπίων καὶ λειψάνων ὡς σοφὸς καὶ φιλέλλην καὶ μέγας βασιλεὺς τὰ ἀρχαῖα καὶ ἄρτια στοχαζόμενός τε καὶ τεκμαιρόμενος. Τοὺς δέ γε οἰκήτορας ταύτης, αἰδοῖ τῶν προγόνων φιланθρώπως τε εἶδε καὶ ἐδωρήσατο πολυτρόπως, καὶ πάντων ὧν ᾗτησαν ἔτυχον παρ' αὐτοῦ ».

(Κριτόβουλος, *Ιστορία*, FHG, V 125)

Υποθέστε μια χώρα που υποχωρεῖ στην κλίμακα γενικής ισχύος, της οποίας μειώνεται η παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα στην οικονομία, η οποία αποδυναμώνεται πολιτιστικά, στην οποία παραμορφώσεις και δυσλειτουργίες προκαλούν συνολική καχεξία και εξουθένωση, της οποίας το στρατηγικό βάρος συνεχώς υποχωρεῖ. Τι κάνει μια υπεύθυνη πολιτική ηγεσία σε τέτοια περίπτωση;

Πρώτον και κυριώτατον, απελευθερώνει ὅ,τι εἶναι κλειστό στην κοινωνία για να διεγείρει νέες δυνάμεις.

Δεύτερον, παρέχει χώρο δράσης και εξουσίας για αυτές τις αναδυόμενες νέες δυνάμεις.

Τρίτον, υποβάλλει το όλο σύστημα σε θεραπεία shock μιας σύντονης συνολικής στρατηγικής – όχι λίγες και μικρές διορθώσεις αλλά πολλές και μεγάλες ριζοσπαστικές μεταρρυθμίσεις.

Και τέταρτον, ψάχνει στα βάθη της ψυχής του λαού τις αιώνιες σταθερές της μεγάλης παράδοσης και με τις αξίες που ανακαλύπτει εκεί δημιουργεί νέα κουλτούρα για αναγέννηση της χώρας στο παλαιό διαχρονικό και στο νέο ερχόμενο.

Και τι κάνει στην εξωτερική πολιτική; Χαράσσει δημιουργική στρατηγική στενότητας συνεργασίας με την παγκόσμια ηγεμονική δύναμη και με την κύρια περιφερειακή δύναμη του γεωπολιτικού πεδίου της χώρας, ολοκληρωμένη στρατηγική σε διπλό συντονισμό με τη Γεωπολιτική Πραγματικότητα και το Άνυσμα της Ιστορίας. Για να συνδυάζεται με αυτό τον τρόπο η εξωτερική και η εσωτερική πολιτική σε ένα δυναμικό ολοκλήρωμα διέγερσης, ανάταξης και αναδόμησης προς ενεργοποίηση του δυναμικού της κοινωνίας – μόνος τρόπος αντιστροφής της καθοδικής πορείας της χώρας στην παρακμή της.

Αυτά για την υποθετική περίπτωση της χώρας που περιέγραψα. Η Ελλάδα δεν ανήκει σε αυτήν την υπόθεση. **Η Ελλάδα δεν παρακμάζει απλώς, ο ΝεοΕλληνισμός και το**

Σύστημα της Φαυλοκρατίας είναι ένας ζωντανός νεκρός, ένας απέθαντος, ένας βρυκόλακας. Αυτά λοιπόν που θα έπρεπε να γίνουν στην υποθετική χώρα χρειάζονται να γίνουν εδώ άμεσα σε εκθετικό βαθμό άλλης τάξης. Έχουμε περιγράψει κατά τομέα πώς εξειδικεύεται η απαιτούμενη συνολική, ριζοσπαστική, ειδωλοκλαστική και ελευθεροκεντρική Στρατηγική Αναγέννησης της χώρας κατά τον Νόμο της Ασυνέχειας. Αυτήν που θα πραγματώσει η Επανάσταση των Δημιουργών. Ο Ερχόμενος Λόγος των Ημερών της Νέας Αρχής.

Το ΝεοΕλληνικό Σύστημα υπό το κράτος του διπλού άγους που το διακατέχει, εφιαλτικής α-νοησίας αφ' ενός και αποτρόπαιης α-δυναμίας αφ' ετέρου, γελοιοποιείται σε κάθε περίπτωση που λέει ή δεν λέει λόγο, που κάνει ή (συχνότερα) δεν κάνει πράξη. Γιατί το διπλό άγος κορυφώνεται στην κοινή ρίζα του, σε μια αβυσσαλέα και αηδή ανικανότητα να θεωρήσει, να προβλέψει και να δράσει. Σκέφτεται μόνο πονηρία, προβλέπει μόνο τις ονειρώξεις του και πράττει μόνο την απραξία του ευνούχου. Το Σύστημα της Φαυλοκρατίας είναι προσβολή μεγαλειότητας για τον Ελληνισμό. Είναι ντροπή αφόρητη για εμάς τους Δημιουργούς. Είναι παράσιτο και βδέλυγμα για την κοινωνία.

Έχει βουλιάξει τη χώρα σε Τάρταρα περιφρόνησης και αναξιοπιστίας. Αλλά ακόμη και τώρα, την ώρα της μεγάλης Εγρήγορσης της κοινωνίας, τώρα που έρχεται η Ένδοξη Επανάσταση για τη νέα αυγή της χώρας μετά τη μεγάλη νύχτα του Νεοελληνικού παραμορφώματος και νυν νεκρώματος, ακόμη και τώρα που θα εγερθεί εκ νεκρών η Ελλάδα με τη σωτηριώδη εν Φωτί Μεταμόρφωση της κοινωνίας σε δημιουργία – και τώρα το Σύστημα πονηρεύεται αισχρά, υποκρίνεται πορνικά, γελοιοποιείται ο γελωτοποιός του κόσμου. Η χλεύη της οικουμένης. Και μαζί με αυτό και εξαιτίας αυτού Ελεεινή η Ελλάς διαπομπεύεται.

Με το Στρατηγικό Δόγμα που ακολούθησε η Φαυλοκρατία από το 1954 μέχρι σήμερα

οδήγησε τη χώρα σε συντριπτική στρατηγική ήττα χειρότερη από τη στρατιωτική συντριβή της Ελλάδας κατά τον ΕλληνοΟθωμανικό Πόλεμο του 1897. Δεν μετράνε μόνο οι πολεμικές αντιπαραθέσεις στους συσχετισμούς ισχύος. Η ισχύς μιας χώρας είναι ολοκλήρωμα μιας πολύπλοκης συνάρτησης. Κολοσσιαία στρατηγική ήττα μπορεί να υποστεί μια χώρα και χωρίς πόλεμο. Τότε μάλιστα όταν δεν τολμάει να πολεμήσει, πολλαπλά και επανειλημμένα προκληθείσα, δοκιμασθείσα και απορριφθείσα ως ανίκανη και στο αμυντικό πεδίο. Η Φαυλοκρατία νόμιζε ότι αποφεύγοντας τον πόλεμο στο παρατρίχα στις μεγάλες κρίσεις που οι ανόητες επιλογές της έχουν κατά καιρούς προκαλέσει, θα απέφευγε και τις συνέπειες των εσφαλμένων επιλογών και βλακωδών λαθών της. Αλλά δεν είναι έτσι στην Τάξη του Όντος. Εκεί δεν χωρεί τελικά εξασφάλιση από λάθους. Το σφάλμα πληρώνεται. Γιατί το σφάλμα στα μεγάλα είναι η αμαρτία ενώ πιον του Θεού της πραγματικότητας. Και κάθε αμαρτία τιμωρείται. Η Φαυλοκρατία υπολόγιζε διηλεκτικά πονηρευομένη ότι κάνει hedging κατά του Αμαρτημένου Στρατηγικού Δόγματός της. Αλλά ο φράκτης απεδείχθη (όπως και ήταν) ασθενής, και εν κινδύνω ο ίδιος. Και καλείται τώρα η Φαυλοκρατία να πληρώσει τα σπασμένα. Από πού να πάρει να πληρώσει;! Ο δρόμος των δανείων στένεψε και έκλεισε. Με ελεημοσύνες των ξένων; Αυτοί απλώς στοχάζονται πώς θα χάσουν λιγότερα από την κατάρρευση της ΝεοΕλληνικής απάτης. Ως παράσιτο που είναι, από την κοινωνία θα βρει να πληρώσει η Φαυλοκρατία τα σπασμένα; Δεν θα το επιτρέψουμε οι Δημιουργοί και η Κοινωνία.

Το Σύστημα δεν ξέρει τι θα πει σοβαρότητα, λογισμός, υπευθυνότητα. Το έδειξε κατά την τωρινή επίσκεψη του Πρωθυπουργού της Τουρκίας.

Αντί για σοβαρές συζητήσεις πάνω στον στρατηγικό συνδυασμό των δύο χωρών είχαμε επανάληψη των ιδίων τετριμμένων ανοησιών περί εξομάλυνσης σχέσεων μέσω προσπάθειας συνεννόησης στα μικρά. (Η φαρσοκωμωδία της «κουμπαριάς» συνεχίζεται με διάφορα σχήματα: η Φαυλοκρατία κάνει εξωτερική πολιτική όπως παίζει το εσωτερικό της παιχνίδι της αναξιοκρατίας, βασίζεται σε επίσημες θέσεις γνωστών ανθρώπων του συναφίου, όχι σε ρηξικέλευθες θέσεις ιδεών και στρατηγικών).

Αντί για φρόνιμο λογισμό των γεωπολιτικών δεδομένων και των ιστορικών εξελίξεων δώσαμε ρεσιτάλ ασυνεννοησίας εμμένοντας στα ονειρεύματα της Φαυλοκρατίας που έχουν οδηγήσει τη χώρα στην πλήρη αποδυνάμωση και εξευτελισμό!

Αντί της υπεύθυνης αναζήτησης μέγιστου συντονισμού με την Τουρκία είχαμε ρεσιτάλ μηρυκασμού των ίδιων καταλόγων «δικαίων μας» και «αδίκων των».

Αντί επαναφοράς στο Στρατηγικό Δόγμα του 1930-1954, είδαμε καταστροφική εμμονή στο Τερατώδες Στρατηγικό Δόγμα του 1954-σήμερα.

Ο Βενιζέλος όταν πήγε στην Άγκυρα το 1930 να μιλήσει με τον Ατατούρκ έκανε τη συνολική Συνθήκη Φιλίας και Συνεργασίας των δύο χωρών, μερικά μόνο χρόνια μετά τα τραγικά γεγονότα της Μικρασιατικής Καταστροφής. Τι ήθελε η Φαυλοκρατία τις συζητήσεις με την Τουρκική ηγεσία σήμερα; Όταν μάλιστα έχει απεγνωσμένα ανάγκη να δείξει τουλάχιστον ότι έχει μια δυναμική κάπου, ότι σε κάποιο σημαντικό τομέα υπάρχει και λειτουργεί ακόμη. Δεν είσαι σοβαρός αν δημιουργείς ένα πλαίσιο υψηλών προσδοκιών όπως το επιτάσσουν οι περιστάσεις και καταλήγεις στα ελάχιστα. Αλλά η Φαυλοκρατία δεν έχει σχέση με τη σοβαρότητα. Τη συνάντηση την ήθελε απλώς για να δείξει ότι κάτι κάνει, ότι κάτι είναι, τώρα που έγινε το σκύβαλο της οικουμένης. Τόσο απλά. Έτσι συζητεί, και έτσι διαπομπεύει την χώρα. Κάνει «δημόσιες σχέσεις», δεν πηγαίνει σε σοβαρές συνεννοήσεις. Τι να πει αφού δεν έχει σκέψη και δεν παράγει στρατηγική, παρά μόνο κουτοπονηριά. (Γιαυτό θα προσέξετε όλοι έξω μιλάνε ελάχιστα με την πολιτική ηγεσία της χώρας μας, μόνο κατά το πρωτόκολλο! Καμμία ουσία. Εδώ μέσα είναι λαλίστατη με μιλιά κατευθείαν παρμένη από τον κάλαθο των αχρήστων της ιστορίας. Αλλά ποιον κοροϊδεύει η Φαυλοκρατία; Την Τουρκική Ηγεσία ή την Ελληνική Κοινωνία ή τη Διεθνή Κοινότητα; Κανέναν πια εκτός από τον εαυτό της. Τον εαυτό της που πνίγεται στο τέλμα που είναι. Δόξα τω Θεώ βυθίζεται

στον εαυτό της – στο μηδέν. Και τα Μέσα Μαζικής Προπαγάνδας δεν θα την βοηθήσουν, αλλά θα χαθούν μαζί της. Οι πάντες ξέρουν ότι αυτά δεν είναι ανεξάρτητη αρχή αλλά αναπόσπαστο μέρος του Συστήματος της Φαυλοκρατίας. Το ξέρουν έξω και το ξέρουμε μέσα όλοι. Και τους το λέμε και τους το λένε. Και λέγονται αλήθειες. Και η Φαυλοκρατία σφαδάζει, κρύβεται από την δίκαιη οργή των πάντων και ρίχνει ευθύνες δεξιά και αριστερά. Γελοίο θέαμα. Τα ψέματα τέλειωσαν.

Ένα μόνο και κύριο και καίριο έχουμε να πούμε οι Δημιουργοί της Ελληνικής Κοινωνίας στη Φαυλοκρατία. Μια ταυτολογία. Το ον, και όχι το μη ον, είναι το ον. Το ον υπάρχει, έχει δύναμη, ενεργεί και δημιουργεί. Το μη ον δεν υπάρχει, το πολύ να παρυφίσταται πάνω στο ον, είναι αδυναμία, αργεί στην ουσία και παρασιτεύεται. Το μη ον από την αφύσικη φύση του αποτελεί μια απάτη: υπάρχει όσο εξαπατά ότι είναι ον ενώ δεν είναι.

Σοβαρότητα θα πει βασικά σεβασμός του όντος, δέος μπροστά στην πραγματικότητα, αίσθηση της ιερότητας της ύπαρξης, συγκλονισμός πάνω στην άπειρη βαρύτητα του είναι. Σοβαρότητα σε σκέψη και συμπεριφορά, ηθική και οικονομική και αισθητική και πολιτική σοβαρότητα εκπορεύεται από αυτή την οντολογική σοβαρότητα. Όλα τα άλλα είναι κατά βάθος γελοία. Πόζες καραγκιόζηδων.

Γι' αυτό το ΝεοΕλληνικό Σύστημα είναι ταυτόχρονα γελοίο και καταδικασμένο. Διότι έχει αποκοπεί από την επαφή του με την πραγματικότητα και δεν νοιώθει δέος μπροστά της. Διότι δεν σεβάζεται το ον. Διότι δεν αισθάνεται την ιερότητα της ύπαρξης. Η ουσία των όντων ήταν «γραφική» για τη Φαυλοκρατία. Και τώ ρα η ουσία των όντων ποδοπατά τη Φαυλοκρατία. Ο Καραγκιόζης ΝεοΕλληνισμός της Φαυλοκρατίας κατεβαίνει στον Άδη της Ιστορίας, μισητό βδέλυγμα μιας άξιας κοινωνίας.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΜΟΡΦΙΑ ΣΤΗΝ ΜΟΡΦΗ

Die Brotsamen von dem reichen Tische der Alten sind es doch eigentlich, wovon ich lebe.

«Τα ψίχουλα από το πλούσιο τραπέζι των Αρχαίων – από αυτά είναι σταλήθεια που ζω»

Goethe.

Was ist es das

an die alten seeligen Küsten

mich fesselt, dass ich mehr noch

Sie liebe, als mein Vaterland?

[Τι είναι αυτό που

στις αρχαίες ιερές ακτές

με σαγηνεύει, που περισσότερο

το αγαπώ από την πατρίδα μου;]

Hoelderlin.

Από τον ΝεοΕλληνισμό στον Ελληνισμό είναι πνευματικά από την ιδεοληψία και τη φαντασίωση στη στέρεη πραγματικότητα. Είναι η οδός η άγουσα από απώλεια εις σωτηρία, είναι η μετάβαση από την Απάτη του ψεύτικου φαίνεσθαι στην Αλήθεια της ουσίας του όντος.

Στη Σειρά Β' ασχολούμαστε με τη θεματική:

ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

Στην Τέχνη παρακολουθούμε με άμεσα ορατό τρόπο τη δράση παραγόντων που διαπλέκουν την ιστορία του Ανθρώπου εν γένει, ειδικότερα εν σχέσει προς το μέγεθος και την καθολική και διαχρονική σημασία της Επανάστασης του Λόγου που έδωσε το Κλασσικό Θαύμα και καθορίζει αποφασιστικά έκτοτε το συνολικό ανθρώπινο γίγνεσθαι.

Κόμβος στη θεμελίωση του Ελληνισμού είναι η έννοια της μορφής, μοναδική κλασσική σύλληψη όπως και η έννοια της ουσίας. Η αισθητική Μορφή όπως γεννήθηκε στις τέχνες, η Πυθαγόρεια Αρμονία και η Μαθηματική Δομή των πραγμάτων, η Πλατωνική Ιδέα και η Αριστοτελική Ουσία, όλα ευρίσκονται σε μια συνεχή γραμμή παράδοσης εκφράζοντας το ίδιο βίωμα με ανάλογες θεωρητικές διαρθρώσεις.

Από την παλαιολιθική εποχή ο άνθρωπος ένιωσε τη δύναμη του σχήματος στη σύσταση της πραγματικότητας, και επομένως στη μιμητική αναπαράστασή της. Όπως κατάλαβε και το μεγάλο ειδικό βάρος του απλού στη γραμμή, την επιφάνεια και τον όγκο για τη σύνθεση του όντος. Στο τέλος της Νεολιθικής Εποχής η διπλή αυτή εμπειρία του σχηματικού και του απλού έδωσε την «αφηρημένη» Κυκλαδική Τέχνη, αφαίρεση της ποικιλίας του περιττού στο φαίνεσθαι από το ουσιώδες του απλού σχήματος. Ο κυρίως και καταληκτικός Ελληνισμός αρχίζει παρομοίως με τις δοκιμές του σχήματος στη Γεωμετρική Τέχνη. Εκεί κυοφορείται το μέλλον θαύμα του Ελληνισμού, η Επανάσταση του Λόγου. Γύρω στο 700 π.Χ. το θαύμα αρχίζει να συντελείται στον τομέα της Τέχνης – αναδύεται η αισθητική Μορφή.

Δύο αρχές βασικά εμπεριέχονται στην Ελληνική έννοια της μορφής.

I/ Η πρώ τη είναι η Αρχή των Απλών ν Αριθμητικώ ν Αναλογιώ ν. Στη συγκρότηση της πραγματικότητας ως όντος τη βασική διάρθρωση συνιστούν απλές αριθμητικές αναλογίες των στοιχείων (γραμμών, επιφανειών, όγκων). Για τον Πυθαγορισμό οι απλές αυτές αριθμητικές αναλογίες αποτελούνται από τους αριθμούς της Τετρακτύος, των τεσσάρων πρώτων φυσικών αριθμών, 1, 2, 3, 4. Οι πέντε απλές αναλογίες είναι λοιπόν και . Είδαμε πώς από τις αναλογίες και συνίσταται όλη η μουσική αρμονία. (Οι αναλογίες και απλώς δίνουν δύο και τρεις οκτάβες αντίστοιχα, αφού η περιέχει και ορίζει μια οκτάβα). Για τη συγκρότηση ολόκληρης της μουσικής κλίμακας στην πλήρη διάρθρωσή της (και άρα στο ολοκληρωμένο θεμέλιο της μουσικής αρμονίας εν γένει) χρειάζονται και άλλοι αριθμητικοί λόγοι που όμως προκύπτουν και καθορίζονται μονοσήμαντα από τους προρηθέντες απλούς. Αυτοί οι πρόσθετοι και παράγωγοι λόγοι είναι ο τόνος και το μουσικό ημιτόνιο . Οι δύο τόνοι είναι . Διαπιστώσαμε πως όλοι αυτοί οι θεμελιώδεις αριθμοί και οι σχέσεις των (όπως και άλλες βασικές διαρθρωτικές δομές της τάξης των όντων) ανακύπτουν στην ορίζουσα της τετρακτύος (1, 2, 3, 4) και των δυνάμεών της (στη 2

η

, 3

η

και 4

η

δύναμη) κατά τη θεωρία του Μεγάλου Αριθμού του Γεννητού στον Πλάτωνα. Οι απλές σχέσεις των πρώτων αριθμών συνεπιφέρουν σύνθετους αριθμούς και σχέσεις αλλά καθορισμένης ειδικής συνθετότητας (ειδικά π.χ.). Το ολοκληρωμένο σύστημα αρμονίας περιλαμβάνει συνεπώς απλές σχέσεις της τετρακτύος και παράγωγες σχέσεις ορισμένης συνθετότητας. Το μοντέλο αυτό ισχύει σε όλους τους τομείς της πραγματικότητας.

Το ότι απλές αριθμητικές σχέσεις των πρώ των φυσικώ ν αριθμώ ν και τα ειδικά παράγωγά τους σε σύνθετες σχέσεις εξηγούν όλο το θαύμα της μουσικής αρμονίας ήταν μια συγκλονιστική ανακάλυψη που έγινε στην Επανάσταση του Λόγου. Αλλά, ακόμη περισσότερο, η φυσική γενίκευση ήταν αποκαλυπτική, αφού η προβολή από το ακουστικό στο οπτικό πεδίο είναι εύκολη. Θεωρώ ντας τον ήχο (ορισμένης συχνότητας και μήκους κύματος) παραγόμενο από χορδή δεδομένης διατομής, οι διάφοροι ήχοι αντιστοιχούν προς διάφορα μήκη χορδών ν. Έτσι όλη η μουσική αρμονία γίνεται γραμμική αρμονία και, κατ' επέκταση *mutatis mutandis*, αρμονία επιφανειών ν και όγκων. Και όντως διαπιστώσαμε από την μελέτη αρχαίων αγαλμάτων ότι οι σχέσεις και παίζουν καθοριστικό ρόλο στη συγκρότηση της μορφής του ανθρωπίνου σώματος κατά την αρχαϊκή τέχνη. Το ίδιο θα παρατηρήσουμε σε προσεχές σεμινάριο και στην αρχιτεκτονική δόμηση.

II/ Η δεύτερη Αρχή που εμπεριέχεται στην Ελληνική έννοια της Μορφής είναι η Αρχή της Συνολικής Αναλογικότητας, η Αρχή της Καθολικής Συμμετρίας . Μια σύνθετη οντότητα, ένα σύνθετο όλο έχει καλή και ισχυρή μορφή καθοριζόμενη από ένα συμβατό σύστημα ρητών αναλογιών μεταξύ όλων των διαρθρωτικών μερών του μεταξύ τους και προς το όλον. Αυτή η συνολική συμμετρία πάντων προς πάντα δίνει μορφή στο όλον, μια συνεκτική δηλαδή αρχή του σύνθετου που το κρατεί στην ύπαρξη ως όλο, ως σύνθετη ενοποιημένη οντότητα, ως ολοκλήρωμα των μελών και μερών του. Όπως η συμμετρία των στοιχείων (των στοιχειακών δυνάμεων) δίνει σε ένα σώμα υγεία, έτσι η καθολική συμμετρία των διαρθρωμένων μερών του δίνει σε αυτό κάλλος, ομορφιά, ευ-μορφία). Ο Γαληνός μας δίνει μια κλασσική διατύπωση της θεωρίας από τον σπουδαίο Στωϊκό φιλόσοφο Χρύσιππο, ο οποίος πάλι αρύεται την ιδέα του από τον μέγα Πολύκλειτο, Πυθαγόρειο γλύπτη του οποίου το έργο Δορυφόρος ονομάσθηκε «Κανών» για την επίτευξη του τέλει κάλλους του ανδρικού σώματος μέσω της διαμόρφωσής του κατά ένα ιδεώδες συνολικό σύστημα αναλογιών, κατά μια ιδεώδη συνολική συμμετρία. Ο Πολύκλειτος έγραψε και σύγγραμμα ομοίως ονομαζόμενο «Κανών», όπου εξηγούσε τη θεωρία του της συμμετρίας της ανθρώπινης μορφής. Λέγει ο Γαληνός:

«έδήλωσε [ο Χρύσιππος] γὰρ σαφῶς τοῦτο διὰ τῆς προγεγραμμένης ὀλίγον ἔμπροσθεν ρῆσεως, ἐν ἣ τὴν μὲν υἰγίειαν τοῦ σώματος ἐν θερμοῖς καὶ ψυχροῖς καὶ ξηροῖς καὶ ὑγροῖς συμμετρίαν εἶναι φησιν, ἅπερ δὴ στοιχεῖα δηλονότι τῶν σωμάτων ἐστί, τὸ δὲ κάλλος οὐκ ἐν τῇ τῶν στοιχείων, ἀλλὰ ἐν τῇ τῶν μορίων συμμετρίᾳ συνίστασθαι νομίζει, δακτύλου πρὸς δάκτυλον δηλονότι καὶ συμπάντων αὐτῶν πρὸς τε μετακάρπιον καὶ καρπὸν καὶ τούτων πρὸς πῆχυν καὶ πήχεως πρὸς βραχίονα καὶ πάντων πρὸς πάντα, καθάπερ ἐν τῷ Πολυκλείτου Κανόνι γέγραπται. πάσας γὰρ ἐκδιδάξας ἡμᾶς ἐν ἐκείνῳ τῷ συγγράμματι τὰς συμμετρίας τοῦ σώματος ὁ Πολύκλειτος ἔργῳ τὸν λόγον ἐβεβαίωσε δημιουργήσας ἀνδριάντα κατὰ τὰ τοῦ λόγου προστάγματα καὶ καλέσας δὴ καὶ αὐτὸν τὸν ἀνδριάντα καθάπερ καὶ τὸ σύγγραμμα Κανόνα. τὸ μὲν δὴ κάλλος τοῦ σώματος ἐν τῇ τῶν μορίων συμμετρίᾳ κατὰ πάντας ἰατρούς τε καὶ φιλοσόφους ἐστίν ».

(Galenus, *de placitis Hippocratis et Platonis*, V p. 425.14 Müller)

Η απόλυτη συμμετρία των μερών ν ενός οργανικού όλου προϋποθέτει ένα κοινό μέτρο, το οποίο κατά τον λόγο του όντος πρέπει να είναι μια πραγματική διάσταση ενός συγκεκριμένου, στοιχειώδους μέρους του όλου. Λαμβάνοντας τις γραμμικές διαστάσεις ως βάση του συστήματος συμμετριών ν , του ανθρώπινου σώματος π.χ., θα πρέπει να υποθέσουμε το μήκος ή πλάτος ενός μέρους του σώματος ως μονάδα μήκους και μέτρο του συστήματος συμμετριών ν . Πιθανόν αυτό να ήταν ο δάκτυλος, μονάδα μήκους γενικής χρήσης ούτως ή άλλως, και μέρος από το οποίο αρχίζει η οικοδόμηση των συμμετριών ν του σώματος κατά τον Πολύκλειτο, σύμφωνα με το παραπάνω χωρίο του Χρυσίππου-Γαληνού. Η έρευνα θα ήταν καλό και χρήσιμο να προσανατολισθεί προς την αναπαραγωγή του συστήματος συμμετρίας του Πολύκλειτου για το ιδεώδες κάλλος του ανδρικού σώματος και γενικότερα για μια συνολική θεωρία της μορφής οργανικών όλων ως συστημάτων συμμετριών ν . Η αναλυτική εφαρμογή εν συνεχεία στην αρχιτεκτονική θα είναι εξαιρετικά σημαντική. Οδηγός αρχής τέτοιας μελέτης είναι ο Λατίνος

Vitruvius

με το σύστημα που αναπτύσσει και τα στοιχεία που δίνει στο βιβλίο του
De

Architectura

(βασισμένο γερά και πιστά στις Ελληνικές θεωρίες). Αυτό θα το εξηγήσω στο επόμενο σημείωμά μου.

Η Αρχή της Απόλυτης Συμμετρίας βασίζεται στη φυσική τάξη του όντος. Η πραγματικότητα δομείται σύμφωνα με, και γύρω από, καθορισμένα ολοκληρώματα χαρακτηριστικών ν , τις ουσίες των πραγμάτων. Ως μορφή η ουσία εκδηλώνεται με ένα αρχέτυπο, έναν τύπο της ουσίας του πράγματος, κοινό σε όλα τα συγκεκριμένα όντα της αυτής ουσίας. Η ορατή μορφή του τύπου αυτού του ανδρικού σώματος εν προκειμένω, συνίσταται από ένα ορισμένο συνολικό σύστημα αναλογιών ν . Αυτό το σύστημα συμμετρίας εκφράζει ορατά την ιδέα του ανθρώπου ως ανδρικής υπόστασης. Αυτό συνιστά και το κάλλος του ανδρικού σώματος. Το ανδρικό αρχέτυπο που υλοποιείται με αυτό το σύστημα συμμετρίας (με αυτή την ορίζουσα αναλογιών ν) είναι η ορατή μορφή της ιδέας του (αρσενικού) ανθρώπου κατά την τελειότητά της, σύμφωνα δηλαδή με το ιδεώδες κάλλος της. Η φύση δρα με κανόνα αυτό το σύστημα στη δημιουργία των συγκεκριμένων ανθρώπινων όντων. (Αυτή είναι και η βαθύτερη σημασία του Πολυκλείτειου Κανόνα. Ο Κανόνας του

Κάλλους είναι ο οντολογικός Κανόνας του ανθρώπου (ανδρικού) αρχετύπου και το εγγενές πρότυπο σύμφωνα με το οποίο αναγκαία δρᾷ η δύναμη της φύσης στη γέννηση των ανθρώπων). Αλλά επειδή οι φυσικές διεργασίες τελούν μεν υπό την κατευθυντήριο αρχή της Ιδέας και του Αρχετύπου, συντελούνται όμως μέσα στο πλαίσιο των γενικών συνθηκών του γίνεσθαι στον κόσμο αυτό της ετεροίωσης και της μεταβολής, συνάγεται ότι θα συμβαίνουν αποκλίσεις από τις ιδεώδεις πραγματικότητες στην περίπτωση κάθε συγκεκριμένου ανθρώπου. Γιατί οι γενικές συνθήκες του γίνεσθαι περιλαμβάνουν αφ' ενός την ύπαρξη ενός υλικού υποβάθρου που αναλαμβάνει τις ιδεώδεις μορφές μη ιδεωδώς, και αφ' ετέρου τη γενική αλληλεπίδραση και σύγκρουση πάντων προς πάντα ως οργανικών μερών ενός σύμπαντος *Κόσμου*. Και οι δύο αυτοί όροι εν αλληλεξαρτήσει παράγουν αποκλίσεις από το αρχέτυπο σε κάθε συγκεκριμένη ανθρώπινη γένεση. Αλλά οι αποκλίσεις αυτές κατά τον νόμο των μεγάλων αριθμών στατιστικά αλληλεξουδετερώνονται. Και αυτό που προκύπτει είναι η αρχετυπική μορφή ως *Μέσος*

των διαφόρων συγκεκριμένων μορφοποιήσεων του αρχετύπου. Αυτή τη μεσότητα στη διαμόρφωση του κάθε μέρους και μέλους μιας οντότητας δεν την συνάγουμε με ακαθοδήγητες εμπειρικές μετρήσεις (αφού κατ' αρχήν μάλιστα ποτέ δεν μπορούμε να εξαντλήσουμε το επιστητό πεδίο οιοδήποτε πράγματος) αλλά την συμπεραίνουμε με τον λόγο του όντος και την οξύτατη, καλλιεργημένη και νοούσα αίσθηση, προϊόντα μακράς εμπειρίας. Και πάλι οι διατυπώσεις του Γαληνού είναι αποκαλυπτικές:

«ἡ μὲν δὴ μέθοδος αὕτη· τὸ δ' ἀσκῆσαι γνωρίζειν ἐτοίμως ἐν ἐκάστῳ γένει ζώου καὶ κατὰ τὰ σύμπαντα τὸ μέσον οὐ τοῦ τυχόντος ἀνδρός, ἀλλ' ἐσχάτως ἐστὶ φιλοπόνου καὶ διὰ μακρᾶς ἐμπειρίας καὶ πολλῆς γνώσεως ἀπάντων τῶν κατὰ μέρος ἐξευρίσκειν δυναμένου τὸ μέσον. οὕτω γοῦν καὶ πλάσται καὶ γραφεῖς ἀνδριαντοποιοὶ τε καὶ ὅλως ἀγαλματοποιοὶ τὰ κάλλιστα γράφουσι καὶ πλάττουσι καθ' ἕκαστον εἶδος, οἷον ἄνθρωπον εὐμορφότατον ἢ ἵππον ἢ βοῦν ἢ λέοντα, τὸ μέσον ἐν ἐκείνῳ τῷ γένει σκοποῦντες. καὶ πού τις ἀνδριὰς ἐπαινεῖται Πολυκλείτου Κανὼν ὀνομαζόμενος ἐκ τοῦ πάντων τῶν μορίων ἀκριβῆ τὴν πρὸς ἄλληλα συμμετρίαν ἔχειν ὀνόματος τοιοῦτου τυχόν ».

(Galenus, *de temperamentis*, I 9 p. 42.26 Helmreich)

Στο 6^ο Σεμινάριο της Σειράς Β' θα συνεχίσουμε την εις βάθος ανάλυση της αισθητής Μορφής στη φύση και την τέχνη ως Ιδέας, ως Κάλλους αλλά και ως Ουσίας και Δυναμικής Αρχής της πραγματικότητας.

ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΙΔΕΑ:

ΤΟ ΚΛΑΣΣΙΚΟ ΚΑΛΛΟΣ ΩΣ ΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Θα αρχίσουμε προς αντιπαραβολή και συγκριτική αντιπαραθέση να μπαίνουμε και στην εξέταση του επόμενου θέματος:

ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΜΙΜΗΣΗ

ΤΟ ΣΥΓΓΕΚΡΙΜΕΝΟ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΑΙΓΥΠΤΟ, ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΟΥΣ-ΡΩΜΑΪΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

Η απεικόνιση του συγκεκριμένου όντος ως συγκεκριμένου και στη συγκεκριμενότητά του είναι μια ισχυρή, πρώιμη αντίληψη της μιμητικής λειτουργίας του ανθρώπου, παράλληλη προς τις νοητικές στάσεις που εστιάζονται στο Σύμβολο, το Σχήμα και τελικά τη Μορφή. Την εποχή της Κυκλαδικής Τέχνης έχουμε τον πολιτιστικό συγχρονισμό με την Τέχνη του Παλαιού Βασιλείου της Αιγύπτου. Από εδώ θα αρχίσουμε τη μελέτη του πόλου του Συγκεκριμένου στη μίμηση της πραγματικότητας.

Η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί την Δευτέρα 17 Μαΐου, στις 8.30 το βράδυ. Τα σεμινάρια της Σειράς Β' γίνονται κάθε δεύτερη Δευτέρα.

Και οι εκδηλώσεις της Σειράς Β' γίνονται όπως και της Α' στην Αίθουσα Διαλέξεων του Μεγάλου Λόγου και Τέχνης, Πλατεία Γεωργίου Α', 2^{ος} όροφος.

Σε αυτές γίνεται προβολή πλούσιου οπτικού υλικού.

Μετά την ομιλία ακολουθεί διεξοδική ανοικτή συζήτηση.

Η είσοδος είναι ελεύθερη.